

STRATEGI

2023-2028

VEJLE MUSE
ERNE

INDHOLD

Forord	5
Strategi 2023-2028	6
Mission og vision	9
4 værdier	10
5 målsætninger	12
Kunstmuseet	15
Kulturmuseet	21
Vingsted Jernalder	26
Ranbøldal	29
Egtvedpigens Verden	30
Tørskind Grusgrav	33
Ravningbroen	34
Bindeballe Station, Veje Vindmølle, Munkenes Tegnovn	36

FORORD

**Verden er forandret,
der er krig i Europa og
klimaforandringerne
mærkes for alvor.
I sådan en verden har
kulturen en helt
særlig rolle.**

Kulturen kan give håb, kulturen kan give
perspektiv, kulturen kan give inspiration
og kulturen kan være en pause
– en genopladning.

Derfor skal vi hele tiden, som museums-
organisation med vores mange besøgssteder
og muligheder, spørge os selv, om vi også
leverer det, der er brug for i tiden. For når
vi taler om relevans, er det måske det
allervigtigste – at være synkron med
den tid, vi er i.

Vi er museum i landets 5. største kommune.
Det forpligter og vores ambitioner, og den kva-
litet vi leverer, skal matche det forhold.
Derfor har vi formuleret en ny ambitiøs
strategi, der beskriver, hvordan vi vil udvikle
museet, og hvordan vi vil forme museets rolle
i samfundet således, at vi bliver relevante for
flere, understøtter fællesskaber, som alle kan
træde ind i, og bliver blandt de bedste i
Danmark til at skabe vedkommende og
berigende museumsoplevelser.

Flemming Hedegaard
Museumschef

STRATEGI 2023-2028

**Vejlemuseerne er
10 besøgssteder,
der dækker kunst,
kulturhistorie og
arkæologi.
Vi indsamler,
registrerer,
bevarer, forsker
og formidler.
Vi indeholder kilder
af viden, ny
forskningsbaseret
indsigt og æstetiske
oplevelser.**

Vi vil bidrage til den demokratiske dialog, ved at gøre kulturhistorien tilgængelig og vedkommende, vise kunstens relevans, give ny indsigt med vores forskning, skabe fælles referencerammer og være aktuelle i forhold til tidens dagsordner. Derfor ønsker vi at få flere gæster og nå bredere ud blandt borgerne.

Som museum har vi en central opgave i at reflektere over, hvad det vil sige at være menneske og del af et samfund. Det gør vi ved at starte samtaler mellem mennesker, gennem udstillinger og aktiviteter, der er nytænkende, inspirerende og udfordrende. Vi vil skabe fællesskaber og være et sted, hvor folk føler sig velkomne og ønsker at komme tilbage til. Et sted man tager sin partner med til. Et sted hvor børn og familier har lyst at bruge tid, og et sted hvor elever og studerende kommer – ikke af pligt men af lyst.

Vi vil udforske og skabe unik, ny og anderledes viden inden for kunst, historie og arkæologi. Vi vil skabe legende og sanselige museer, der inspirerer, udfordrer, overrasker og bevæger. Vi vil være borgernes hus, hvor der er nytænkende og lærerige aktiviteter, udstillinger og oplevelser, der beriger mennesker og samfund.

MISSION

Vi indsamler og producerer viden om kulturarven og gør den meningsfuld og vedkommende.

Vi bringer mennesker sammen om kunst, historie og arkæologi for at udvide folks horisont og give dem perspektiv på den verden, vi er en del af.

VISION

Vi vil være blandt de bedste i Danmark til at skabe vedkommende og berigende museumsoplevelser.

4 VÆRDIER

Vejlemuseerne hviler på følgende fire værdier. Værdierne skaber sammenhængskraft i organisationen og er en ledetråd i løsning af museets mange forskellige aktiviteter, som f.eks. udstillinger, forskning, skoletjenesten, foredrag m.v. og understøtter indfrielsen af Vejlemuseernes vision.

Begejstring

Begejstring smitter og den begejstrede fortæller kan få alle til at lytte. Vores begejstring for kunst, historie og arkæologi skal være smittende, således at vores gæster læser, lytter, oplever og går fra vores udstillingssteder begejstret, med ny indsigt og nysgerrighed på mere.

Relevans

Relevans er afgørende for, om publikum besøger vores udstillingssteder. Relevans gør udstillinger vedkommende og relevans gør, at publikum går i dialog med det, vi formidler. Men relevans er ikke det samme som, at vi kun giver publikum det, de efterspørger. Relevans er også at gøre det vigtige vedkommende og at perspektivere begivenheder, ting og fænomener. Det er vores opgave som museum at sikre, at borgerne oplever, at vores udstillinger og aktiviteter er relevante.

Inddragelse

For at være en aktiv stemme i den demokratiske dialog er det afgørende, at borgerne ikke oplever museet som en katedral, hvor kun de særligt indviede er budt indenfor. Museet skal derimod være et sted, hvor alle er velkomne. Vi vil sikre, at vi er til for alle ved at inddrage borgere og gæster i aktiviteter og i udviklingen af vores museer og udstillinger.

Overraskelser

Et besøg hos Vejlemuseerne skal give oplevelser, man husker. Det skal udfordre sanserne og forestillinger om kunsten og historien samt vise nye veje. Det gør vi blandt andet ved altid at overraske vores publikum. Det kan være med udstillingernes opbygning, de formidlingsgreb vi benytter, kurateringen af den enkelte udstilling og i selve valget af, hvilke udstillinger vi producerer.

5 MÅLSÆTNINGER

1. Vi sætter mennesket i centrum i vores formidling og forskning

Det betyder, at vi tager udgangspunkt i at fortælle historier om mennesker og deres liv.

2. Vi integrerer formidling til børn og unge i alle vores udstillinger

Det betyder, at vi vil gøre det lystfyldt for børn og unge at gå på museum. Børn og unge skal opleve, at de er en målgruppe, vi som museum omfavner.

3. Vi fungerer som et kulturelt omdrejningspunkt i kommunen

Det betyder, at vi spiller en rolle i at skabe kulturelle oplevelser for alle og være et sted, hvor folk føler sig velkomne.

4. Vi har fokus både på det lokale, nationale og internationale

Det betyder, at vi har et udsyn ud mod verden, men også har blik for de lokale historier.

5. Vi har fokus på at skabe et godt og involverende arbejdsmiljø

Det betyder, at vi trives i et miljø, hvor alle kan udvikle sig fagligt og personligt, og hvor der er en åbenhed og tillid til hinanden.

KUNSTMUSEET

Vejle Kunstmuseum sætter kunsten i spil i forhold til individ og samfund. Vi understøtter kunsten som katalysator for refleksion og dialog. Vi overrasker vores publikum og giver dem en unik oplevelse, der udfordrer og inspirerer.

På Vejle kunstmuseum er der samlet 500 års kunsthistorie fordelt på grafik, malerier og skulpturer.

Med over 10.000 grafiske værker, og dermed den næststørste grafiske samling i Danmark, har Vejle Kunstmuseum et særligt fokus på den grafiske kunst. Kunstmuseet vil udfolde grafikens potentialer i både særudstillinger og permanente udstillinger, i samspil med samtidens kunstneriske strømninger og debatter. Museet arbejder primært med tematiske udstillinger, der bygger bro mellem aktuelle emner, kunstneriske udtryk og genrer.

Vejle Kunstmuseum skaber rum for refleksion

Vejle Kunstmuseum skaber et rum for refleksion, hvor kunsten hjælper besøgende med at udforske deres følelser, syn på verden, kulturelle identitet, samfundsmæssige udfordringer og historie på en anden måde end den rationelle og analytiske tilgang, vi typisk bruger i vores daglige liv. Ved at skabe et rum for refleksion kan kunsten hjælpe os med at forstå os selv og verden omkring os på en dybere og mere nuanceret måde.

Vejle Kunstmuseum skaber dialog

I et samfund, hvor der er en stigende tendens til fragmentering og polarisering spiller dialogen mellem mennesker en afgørende rolle for at sikre forståelse, tolerance og respekt for andre mennesker og deres synspunkter. Og her kan kunsten være en vigtig medspiller.

På Vejle Kunstmuseum ønsker vi at fremme dialogen ved at skabe møder omkring kunsten. Når mennesker deler deres reaktioner og følelser omkring et kunstværk, kan det føre til en dybere forståelse af hinanden og vores forskellige perspektiver. Vi stræber efter at skabe aktiviteter, der understøtter møder mellem borgerne, så dialogen kan blomstre.

Vejle Kunstmuseum er en sanselig oplevelse

Vejle Kunstmuseum har fokus på at tiltrække et bredt publikum ved at skabe udstillinger, der ikke kun præsenterer kunstværker, men også appellerer til publikums sanser.

Vi ønsker, at publikum ikke blot ser på kunsten, men også føler, hører og måske endda lugter og smager kunsten. Sanserne er som et prisme, man kan opleve verden igennem.

Gennem sanselige og dynamiske oplevelser og aktiviteter i udstillingerne og i vores formidling, åbner vi op for nye veje ind i kunsten, hvor publikum inviteres til aktivt at udforske og undersøge kunsten på nye og engagerede måder. På den måde kan publikum få en mere interaktiv og personlig oplevelse af kunsten.

Vejle Kunstmuseum fremmer kunstopplevelser for børn og unge

Kunst afspejler os som mennesker, og mødet med kunsten og de kreativt skabende processer har betydning for børn og unges følelsesmæssige, kreative og kognitive udvikling.

På Vejle Kunstmuseum har vi et øget fokus på at styrke og fremme børn og unges møde med kunsten og dens udtryksformer. Vi ønsker at åbne op for nye veje ind i kunsten gennem sanselige og engagerende kunstopplevelser, og legende og undersøgende aktiviteter, som stimulerer børn og unges kreative udvikling, fantasi og æstetiske og demokratiske dannelse. Det er vores mål, at alle udstillinger på sigt rummer formidlingsspor og kunstopplevelser for børn og unge.

MÅLSÆTNINGER

- Museet vil støtte sit strategiske fokus på grafisk kunst ved at arbejde på at omdanne det nuværende magasin til et nyt udstillingslokale for dansk og international grafisk kunst. Derved kan museet give endnu mere plads til denne kunstform og skabe en mere omfattende og varieret udstillingsoplevelse for besøgende.
- I perioden 2023-2028 vil alle de faste udstillinger blive fornyet, så de er i overensstemmelse med strategien.
- I perioden 2023-2028 skal museet skabe mindst en særudstilling på internationalt niveau.
- Alle udstillinger skal have et formidlingsspor til børn og unge.
- Der skal skabes et lokale til skoletjenesten.

De katolske fasteregler gjorde sild til en af
middelalderens vigtigste handelsvarer.
Konger og købmænd tjente styrtende, og gik i krig
om magten over sildemarkedet.

Silver of the North

Catholic fasting rules made the herring one of the most important
trading goods of the medieval period. Kings and merchants made
fortunes on the little silvery fish and went to war over the rights
of the trade.

MILLIONS OF SILVER IN ØRESUND

Favorable living conditions made the Baltic Sea an attractive habitat for the herring, which passed Øresund every year from the 12th to the 16th century.

MILLIONS OF HERRING IN ØRESUND

Favorable living conditions made the Baltic Sea an attractive habitat for the herring, which passed Øresund every year from the 12th to the 16th century.

Denmark was Catholic in the 12th century

As a Catholic you had to fast 180 days a year. It was allowed to eat fish on fast days, so the herring was a valued food.

Denmark was Catholic in the 12th century

As a Catholic you had to fast 180 days a year. It was allowed to eat fish on fast days, so the herring was a valued food.

From the Stone Age to the industrial revolution

The Sea has always been an important source of food for the Danes.

Kilderne fortæller
mange sild.

that the
they could be
out of the

KULTURMUSEET

Kulturmuseet stræber efter at overraske publikum med ny viden, perspektiver og greb, som gør Danmarkshistorien relevant og nærværende for publikum.

Kulturmuseet formidler historier om hvordan Vejle, og det samfund vi kender i dag, blev skabt. Museet har fokus på to centrale fortællinger i dansk historie: Dels skabelsen af landsbyfælleskabet, et fællesskab som har formet Danmark helt op til 1800-tallets urbanisering. Og dels industrialiseringen, i 1800- og 1900-tallet, som skabte fundamentet for det moderne velfærds- og forbrugssamfund. Udover de faste udstillinger præsenterer museet skiftende særudstillinger, som supplerer med nye og originale perspektiver på udviklingen, der har ført frem til nutidens Danmark. Museet giver publikum en forståelse for, hvordan historiske begivenheder har haft betydning for samfundets udvikling gennem tiden og den betydning, det har haft for det enkelte menneske.

Kulturmuseet sætter mennesket i centrum, når vi fortæller Danmarkshistorie

For at Kulturmuseet skal opleves engagerende og relaterbart, er mennesket i centrum for vores udstillinger. Ved at bruge menneskelige historier får museet historien til at føles nærværende. Genstande får betydning gennem deres forbindelser til mennesker, og det er i mødet mellem mennesker, at den viden og indsigt, som kulturmuseet formidler, får liv. Med mennesket i centrum ønsker Kulturmuseet at undersøge de livsbetingelser og den innovation, der har formet samfundsudviklingen. Kulturmuseet vil dække alle aspekter af menneskelivet, fra vugge til grav.

Kulturmuseet skal være en sanselig oplevelse

Gennem sanserne oplever vi verden og når publikum kan høre, lugte, se, røre og smage historien, får de en mere detaljeret og realistisk beskrivelse af en tid og en kultur. Det er langt mere effektivt end blot at præsentere fakta og data. Historien bliver nærværende og publikum kan derfor lettere identificere sig med og forstå den. Resultatet bliver et øget engagement og interesse for historien.

Kulturmuseet gør Danmarkshistorien attraktiv for børn og unge

Formidlingen af Danmarkshistorien til børn og unge er en helt central opgave for Kulturmuseet. Med vores udstillinger ønsker vi at skabe nysgerrighed for Danmarkshistorien og skabe et rum for social interaktion, hvor der kan udforskes, diskuteres og læres sammen med familier, venner eller skolekammerater. Oplevelser der kan have en positiv indflydelse på børns personlige og intellektuelle udvikling.

Kulturmuseet vækker interesse for historien

Viden om kulturhistorien er afgørende for at få en bedre forståelse af os selv og vores samtid, samtidig bidrager den også til at skabe en dybere forståelse for samfundets udvikling og vores rolle som borgere. Gennem kendskab til kulturhistorien kan vi styrke vores egen identitet, kollektive fællesskab, opbygge demokratisk medborgerskab og udvikle kulturel forståelse. Det er derfor en vigtig opgave for Kulturmuseet at skabe en interesse og nysgerrighed for historien.

MÅLSÆTNINGER

- I løbet af 2023-2028 forny udstillingen 'Landsbyerne opstår'.
- I løbet af 2023-2028 forny udstillingen 'Efter fyraften'.
- I løbet af perioden 2023-2028 skabe et rum for skoletjenesten, der kan aktivere børn og unge.
- Alle udstillinger har formidling til børn og unge.
- Der skal rejses finansiering til at investere i 3-4 sikkerhedsmontre, så Kulturmuseet kan udstille mere værdifulde og sjældne genstande.

VINGSTED JERNALDER

Vingsted jernalder er et af Danmarks største rekonstruerede jernaldermiljøer, hvor huse, marker, smedje, offersted og husdyr udgør en hel jernalderbosættelse.

I Vingsted Jernalder kan børn, unge og voksne opleve, hvordan livet var for jernaldermenneskene. Sammen med udstillinger på Kulturmuseet, Ravningbroen og Egtvedpigens grav udgør Vingsted Jernalder Vejlemuseernes formidling af oldtiden.

Vingsted Jernalder tilbyder engagerende og autentiske læringsoplevelser, der fremmer forståelsen af jernalderens historie og kultur. Disse oplevelser er primært tilgængelige gennem vores skoletjeneste. Men vi ønsker også at nå ud til et bredere publikum end skoleelever. Derfor tilbyder vi f.eks. også sommerhøjskole og arrangere et årligt jernaldermarked. Vi ønsker at udvikle Vingsted Jernalder yderligere således, at stedet også fungerer som et rekreativt område, hvor besøgende kan komme tæt på jernalderen og lære om dens historie og kultur.

RANDBØLDAL- MUSEET

**Ranbøldalmuseet
ønsker at fortælle
historien om den
allertidligste industri-
alisering i Danmark.**

En af Danmarks første industrilandsbyer

I 1700-tallet forsøgte den enevældige krone at gøre Danmark til et industrisamfund på linje med England. Fabrikker skød op rundt omkring i landet og selvom deres produkter var forskellige, så var de alle afhængige af vandkraft. Netop pga. vandets kraft ved Randbøldal placerede den adelige entreprenør Gehrdt de Lichtenberg i 1732 sin papirfabrik her. På kanten til heden opstod hurtigt en industrilandsby med udenlandske specialarbejdere, rige funktionærer og fattige arbejderfamilier. På mange måder et spejl af Vejle 150 år senere.

Ufortalt historie

Ranbøldalmuseet vil fortælle historien om en af Danmarks første fabrikker, om den enevældige kronens forsøg på at gøre Danmark til et industriland allerede i 1700-tallet, hvordan godsejerne spillede en central rolle heri og hvorfor forsøget mislykkedes. Samtidig er det en fortælling om forhistorien til den 'rigtige' industrialisering i 1800-tallet, som gjorde Vejle til en industriby, lagde grundlaget for det moderne Danmark, skabte velstand og klimakrise. En forhistorie, der er blevet glemt i den almene historieskrivning og som andre museer kun sporadisk berører.

Målsætninger

I løbet af 2025-2026 udvikle og eksekvere et forskningsprojekt om den tidlige industrialisering, som skal danne grundlag for en fornyelse af museets formidling.

I løbet af 2026-2028 udvikle en ny udstilling, der fortæller historien om den tidlige industrialisering i 1700-tallet og som peger ind på Kulturmuseet, der fortæller historien om den 'rigtige' industrialisering i 1800-tallet.

EGTVEDPIGENS VERDEN

Egtvedpigen er et ikon fra den nordiske bronzealder. I dag er Egtvedpigens grav et populært besøgssted, hvor man kan se en mindre udstilling og opleve rekonstruktionen af den gravhøj, hvor Egtvedpigen blev fundet for lidt over 100 år siden.

Historien om Egtvedpigen og bronzealderen er en historie, der fortjener meget mere, end vi kan tilbyde i dag. Derfor er strategien at etablere Oplevelsescentret Egtvedpigens verden. Egtvedpigens Verden skal være et oplevelsesrigt møde med Danmarkshistorien. Med Egtvedpigens Verden ønsker vi at skabe nye rammer for, at besøgende gennem leg og bevægelse kan gå i Egtvedpigens fodspor og blive klogere på bronzealderen. Vi ønsker, at børn og familier finder vej til Egtvedpigens Verden og at vi skaber et godt sted for vandrede og cyklende på Hærvejssløjferne. Sammen med foreningerne Egtvedpigens Venner og Udvikling Egtved vil vi bruge en ny eventplads til at fejre Egtvedpigens dag og inspirere nye brugere til at komme ud og opleve historien og naturen.

Museet begrænses ikke af en bygning, men er vendt på vrangen og spredt og integreret i det landskab, som Egtvedpigen levede i for 3.500 år siden, i det vi i dag kalder bronzealderen. Når man som besøgende træder ind i Egtvedpigens Verden, skal man have en oplevelse af at få en fysisk forbindelse til en historie, der udspandt sig for 3.500 år siden. Under et besøg i Egtvedpigens Verden vil man møde fortællinger fra bronzealderen, der tilsammen formidler den spændende historie om Egtvedpigen og den tid, hun levede i.

Fortællingen og Egtvedpigens Verden inddeles i fem temaer:

1. Den unge kvinde
2. Bronzealderens mytologi
3. Barnets hemmelighed
4. Fjerne forbindelser
5. Egtved i bronzealderen

Fuldt finansieret

Der har været afholdt en arkitektkonkurrence og der er fundet et vinderforslag. Nordea-fonden og Vejle kommune har bevilget de søgte midler. Processen med at realisere vinderforslaget og ambitionen med Egtvedpigens Verden er i gang. Forventningen er at Egtvedpigens Verden står færdig i løbet 2025 eller 2026.

TØRSKIND GRUSGRAV

Med skulpturparken i Tørskind Grusgrav tilbyder Vejlemuseerne en unik og berigende kunst- og naturoplevelse.

Tørskind grusgrav blev i 1992 indviet som en offentligt tilgængelig skulpturpark med værker i stål, granit og træ. Værkerne er udført af den internationalt anerkendte landart kunstner Jean Clareboudt og Danmarks Store Robert, billedhugger Robert Jacobsen.

Skulpturparken giver gæsterne mulighed for at opleve kunst i et autentisk og årstidsbestemt miljø, der konstant forandrer sig med lysets og årstidernes vekslen. Skulpturparken giver rum og tid til fordybelse og refleksion over solens gang hen over himlen, i unikt spil med naturen i den oprindelige grusgravs bakker. Skulpturerne formidles med videofilm ved hver skulptur.

RAVNINGBROEN

Ravningbroen er et imponerende bygningsværk, der stammer helt tilbage fra vikingetiden omkring år 980, da Kong Harald Blåtand regerede.

I dag kan man besøge en rekonstruktion af brofæstet, der giver en fornemmelse for de imponerende dimensioner, som denne gamle struktur besad. Tæt ved broen finder man et udstillingslokale i den tidligere Ravning stationsbygning, hvor der præsenteres en ældre udstilling om Ravningbroen.

Gennem Ravningbroen, udstillingen på Kulturmuseet og de forskellige oplevelser og formidlingstilbud i Vingsted Jernalder og Egtvedpigens Verden, skaber Vejlemuseerne en sammenhængende fortælling om oldtiden.

I løbet af strategiperioden vil museet skabe en ny og tidssvarende udstilling i Ravning stationsbygning, som vil opfylde målene i Vejlemuseernes strategi.

BINDEBALLE STATION

Bindeballe var en af stationerne på den gamle Vandelbane.

Vejle-Vandel-strækningen blev åbnet i 1897, forlænget til Grindsted i 1914 og nedlagt i 1957. I den gamle stationsbygning fra 1897, er der i en del af bygningen indrettet en mindre udstilling, der fortæller historien om stationen og den gamle jernbanestrækning.

VEJLE VINDMØLLE

Vejle Vindmølle er fra 1890, og inventaret er fra 1930'erne.

Bygningen fungerede som mølle indtil 1960. I møllen fortælles en samlet historie om mølleriet. Her kan man se møllens imponerende indvendige maskineri og få et godt indtryk af, hvordan møllen har arbejdet. Vejle Vindmølle huser også Vejle Kunstforening.

MUNKENES TEGLOVN

Munkenes Teglovn blev i 1923 fundet og udgravet af Nationalmuseet.

Borgere i Vejle samlede derefter ind, så der kunne opføres en beskyttende bygning over ruinen. Teglovnsbygningen blev restaureret i 1983. Teglovnen er fra omkring 1310.